

BASISBOEKHOUDEN

VAN BEGIN- TOT EINDBALANS

BASISBOEKHOUDEN

VAN BEGIN- TOT EINDBALANS

Erik De Lembre
Renate Caen
Carine Coppens
Carine Patfoort
Sadi Podevijn

Vierde herziene editie

 INTERSENTIA

Antwerpen – Gent – Cambridge

Basisboekhouden. Van begin- tot eindbalans. Vierde herziene editie
Erik De Lembre, Renate Caen, Carine Coppens, Carine Patfoort en Sadi Podevijn

© 2020 Lefebvre Sarrut Belgium NV
Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel

ISBN 978-94-000-1086-4
D/2020/7849/75
NUR 163 / 786

Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV
Lay-out: Crius Group, Hulshout
Omslagontwerp: Studio Tint, Den Haag

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Woord vooraf

Het boek *Basisboekhouden* is bedoeld voor iedereen die de dagelijkse verwerking van verschillende ondernemingsgebeurtenissen in de dubbele boekhouding wil begrijpen en zelf kunnen uitvoeren.

Zoals de subtitel aangeeft, legt het boek op een duidelijke en gestructureerde manier uit wat er tussen begin- en eindbalans gebeurt en hoe de jaarrekening op het einde van het boekjaar vorm krijgt. Tot de dagelijkse verrichtingen behoren de aan- en verkopen, de financiële verrichtingen, de verrichtingen inzake personeel, de investeringen in materiële vaste activa en de financiering van de onderneming. Aan de hand van praktische voorbeelden en duidelijke schema's wordt de boekhoudpraktijk ervan uiteengezet. Tevens wordt aandacht besteed aan de basisprincipes van de btw en de verwerking ervan in de boekhouding.

Om tot de balans en de resultatenrekening op het einde van het jaar te komen, moeten ook een aantal inventarisverrichtingen gebeuren. Het boek behandelt de inventarisverrichtingen inzake aan- en verkopen, liquide middelen, de overlopende rekeningen, de controle op de waardering van vorderingen en schulden en de vaste activa. De resultaatbestemmingsverrichtingen en de boekingen betreffende de vennootschapsbelasting vormen het sluitstuk, waarna de jaarrekening wordt opgemaakt.

Het boek *Basisboekhouden* vereist geen voorkennis op het vlak van boekhouden of jaarrekening. Het boek vertrekt van enkele erg eenvoudige principes over de werking van de balans en de resultatenrekening, om pas op het einde te komen tot het volledige officiële schema.

Een uitgewerkt voorbeeld van de onderneming Sports loopt als een rode draad door het boek. Bij elk hoofdstuk wordt het voorbeeld verder aangevuld met nieuwe verrichtingen en worden een proef- en saldibalans en een voorlopige jaarrekening opgebouwd. Nadat in hoofdstuk 5 alle verrichtingen in de boekhouding van de onderneming Sports werden verwerkt, wordt het resultaat berekend en verdeeld, en wordt de definitieve jaarrekening opgemaakt.

Een rekeningstelsel, een balans en een resultatenrekening volgens het volledige schema van de Balanscentrale en een blanco journaalblad zijn in bijlage opgenomen.

Via www.intersentia.be kunt u het rekeningstelsel ook nog apart downloaden. Ga daarvoor naar de detailpagina van het boek *Basisboekhouden*, waar u onder het tabblad aanvullende informatie het rekeningstelsel zult vinden.

Bij het boek zijn elektronische oefeningen samen met de oplossingen apart verkrijgbaar. Een selectie van deze oefeningen is opgenomen achteraan in het boek. Docenten die het boek als verplicht studiemateriaal voorschrijven, kunnen gratis toegang krijgen tot de elektronische oefeningen. Raadpleeg hiervoor de website www.intersentia.be.

Met deze praktische aanpak willen de auteurs een boek op de markt brengen dat goed afgestemd is op de eisen en wensen van de professionele bacheloropleidingen waar boekhouden in het programma is opgenomen. Voor die opleidingen of afstudeerrichtingen waar een grondige kennis van dubbel boekhouden noodzakelijk is, vormt dit boek een ideale basis. Eens de studenten de basisprincipes door en door beheersen, kan de opleiding worden vervolgd met een grondige studie van de jaarrekening aan de hand van de uitgaven in de reeks *Handboek Boekhouden*.

Door de didactisch goed overwogen opbouw leent het boek *Basisboekhouden* zich ook uitstekend tot zelfstudie.

Deze editie werd geactualiseerd naar aanleiding van het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen (wet van 23 maart 2019) en het uitvoeringsbesluit (koninklijk besluit van 29 april 2019).

Erik De Lembre
Renate Caen
Carine Coppens
Carine Patfoort
Sadi Podevijn

Over de auteurs

Em. prof. dr. Erik De Lembre is auteur in 1977 van de eerste versie van het *Handboek Boekhouden* en grondlegger van deze reeks. Vanuit zijn functie als docent, hoogleraar en gewoon hoogleraar leverde hij talrijke publicaties inzake boekhoudrecht. Vanuit zijn praktijk als bedrijfs- & bankrevisor binnen Ernst & Young België wordt ook de praktische benadering verzekerd.

Renate Caen is lector, leercoach en stagebegeleider aan de Arteveldehogeschool in Gent. Zij doceert aan de professionele bachelors Bedrijfsmanagement, de opleidingsonderdelen Basisboekhouden, Computerboekhouden en Btw-, douane- en accijnswetgeving.

Carine Coppens is vakgroepvoorzitter Financieel Management en coördinator van de afstudeer-richting Accountancy-fiscaliteit aan de Hogeschool Gent, faculteit Bedrijf en Organisatie. Zij doceert in de professionele bachelor Bedrijfsmanagement o.a. de opleidingsonderdelen Financiële analyse, Consolidatie en Personenbelasting en doet aan onderzoek binnen het domein van accountancy en fiscaliteit.

Carine Patfoort is lector, leercoach en stagebegeleider aan de Arteveldehogeschool in Gent, opleiding Bedrijfsmanagement. Zij doceert aan deze professionele bachelors accounting gerelateerde cursussen. Zij is tevens coauteur van *Analytisch boekhouden en kostencalculatie* en auteur van *Administratieve Organisatie toegepast*, uitgegeven door Intersentia.

Sadi Podevijn is secretaris-generaal bij de Commissie voor Boekhoudkundige Normen. Daarnaast is zij collegelid van het Comité van Toezicht op de Bedrijfsrevisoren (CTR) en plaatsvervangend lid van de Vlaamse Adviescommissie voor Boekhoudkundige Normen (VABN).

Inhoud

WOORD VOORAF	v	
OVER DE AUTEURS	vii	
HOOFDSTUK 1		
BASISBEGINSELEN VAN HET DUBBEL BOEKHOUDEN		
1	INLEIDING	2
2	DE BALANS.....	4
2.1	Ondernemingsmiddelen of activa	4
2.2	Ondernemingsbronnen of passiva	5
2.3	Balansevenwicht.....	5
3	DE RESULTATENREKENING EN DE RESULTAATBESTEMMING.....	6
4	DE TOELICHTING EN DE BIJLAGEN BIJ DE JAARREKENING	8
5	BASISELEMENTEN VAN HET REGISTRATIEPROCES.....	9
5.1	Algemene principes.....	9
5.2	Illustratie van de werking van balans en resultatenrekening.....	10
5.3	De grootboekmethode	21
5.3.1	De grootboekrekeningen	21
5.3.2	Het journaal.....	27
5.3.3	Proef- en saldebilans en resultaatbepaling.....	31
5.3.4	Samenvatting.....	36

HOOFDSTUK 2

REGISTRATIE VAN DE AAN- EN VERKOOPCYCLUS

1	DE BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE.....	38
1.1	Begrip belastingplichtige en basisprincipes	38
1.2	De belastbare activiteiten.....	39
1.2.1	De levering van goederen	39
1.2.2	Het verrichten van diensten	39
1.2.3	De invoer	39
1.2.4	De intracommunautaire verwerving van goederen	39
1.3	De vrijstellingen van btw	40
1.4	De maatstaf van heffing	40
1.5	De btw-tarieven	41
1.6	De aftrek van de btw (of aftrek van voorbelasting).....	41
1.7	De indiening van btw-aangiften en de betaling van de belasting	42
1.8	Facturering medecontractant.....	42
2	BOEKINGEN IN VERBAND MET AANKOPEN VAN GOEDEREN EN DIENSTEN.....	43
2.1	Inleiding.....	43
2.2	Administratieve organisatie van de aankopen.....	45
2.2.1	In grotere ondernemingen.....	45
2.2.2	In kleinere ondernemingen.....	46
2.3	De boekhoudkundige verwerking van de aankopen	47
2.3.1	Inleiding.....	47
2.3.1.1	<i>De onderneming als tussenpersoon</i>	47
2.3.1.2	<i>Opname van de aankopen in het aankoopboek</i>	47
2.3.1.3	<i>Individuele leverancierskaarten</i>	48
2.3.2	Boekhoudkundige analyse van de aankopen	51
2.3.2.1	<i>Inkomende factuur</i>	51
2.3.2.2	<i>Inkomende creditnota</i>	54
2.3.2.3	<i>Bijzondere gevallen</i>	56
	1) Btw slechts gedeeltelijk aftrekbaar	56
	2) Kosten van aankoop door derden gepresteerd.....	57
	3) Terugstuurbare verpakking.....	59
	4) Commerciële kortingen bij aankopen.....	61
	5) Financiële kortingen bij aankopen.....	65
	6) Aankopen in het buitenland	67
2.3.2.4	<i>Berekening factuurbedrag</i>	71
2.3.3	Afloop van de aankoopverrichting: betaling van de aankoopfactuur	71
2.3.3.1	<i>Betalingen via overschrijving</i>	72
	1) De onderneming verkrijgt geen financiële korting	72
	2) De onderneming geniet een financiële korting wegens snelle betaling.....	73
2.3.3.2	<i>Betalingen via kas</i>	74
2.3.3.3	<i>Te betalen wisselbrieven</i>	76
2.3.3.4	<i>Betalingen langs een andere weg</i>	77

2.3.4	Bijzondere gevallen.....	77
2.3.4.1	<i>Aankopen gefactureerd in vreemde valuta</i>	77
2.3.4.2	<i>Aankopen van diensten en diverse goederen</i>	81
3	BOEKINGEN IN VERBAND MET VERKOPEN VAN GOEDEREN EN DIENSTEN.....	85
3.1	Inleiding.....	85
3.2	Administratieve organisatie van de verkopen.....	86
3.2.1	In grotere ondernemingen.....	86
3.2.2	In kleine ondernemingen	86
3.3	De boekhoudkundige verwerking van de verkopen	86
3.3.1	Inleiding.....	86
3.3.1.1	<i>Verkopen waarbij een factuur wordt uitgereikt aan de klant</i>	86
3.3.1.2	<i>Verkopen waarbij geen factuur wordt uitgereikt aan de klant</i>	88
3.3.1.3	<i>Onderverdeling van de opbrengstenrekening</i>	88
3.3.2	Boekhoudkundige analyse.....	89
3.3.2.1	<i>Uitgaande factuur</i>	89
3.3.2.2	<i>Uitgaande creditnota</i>	91
3.3.2.3	<i>Bijzondere gevallen</i>	93
	1) Kosten van verkoop gepresteerd door derden, ten laste genomen door de onderneming	93
	2) Kosten van verkoop gepresteerd door derden, doorgerekend aan de klant.....	93
	3) Terugstuurbare verpakking.....	94
	4) Commerciële kortingen.....	96
	5) Financiële kortingen bij verkopen	99
	6) Verkopen in het buitenland	101
3.3.2.4	<i>Berekening factuurbedrag</i>	102
3.3.3	Afloop van de verkoopverrichting: ontvangst bedrag verkoopfactuur	103
3.3.3.1	<i>Ontvangsten via overschrijvingen</i>	103
	1) De klant krijgt geen financiële korting.....	103
	2) De klant geniet een financiële korting wegens snelle betaling.....	104
3.3.3.2	<i>Ontvangsten in kas</i>	105
3.3.3.3	<i>Te innen wisselbrieven</i>	106
3.3.4	Bijzondere gevallen.....	108
3.3.4.1	<i>Verkopen gefactureerd in vreemde valuta</i>	108
3.3.4.2	<i>Andere bedrijfsopbrengsten</i>	111
4	VERREKENING MET DE BTW-ADMINISTRATIE VIA DE BTW-AANGIFTE	111
5	BOEKINGEN IN VERBAND MET FINANCIËLE VERRICHTINGEN.....	116
5.1	Overdrachten van contanten – Afhalen van contanten.....	116
5.1.1	Overdracht van kas naar bank	116
5.1.2	Overdracht van bank naar kas	118
5.1.3	Verrichtingen tussen financiële instellingen onderling	119

5.2	Betaalkaarten (Bancontact ...)	120
5.3	Kredietkaarten (Mastercard, American Express, Visa ...)	121
5.3.1	Bij de kaarthouder	121
5.3.2	Bij de begunstigde	122
6	UITGEWERKT VOORBEELD: DE ONDERNEMING SPORTS	124

HOOFDSTUK 3

REGISTRATIE VAN DE ANDERE ELEMENTEN VAN DE ONDERNEMINGSCYCLUS

1	DE PERSONEELSCYCLUS	136
1.1	Lonen en wedden	136
1.1.1	Algemene begrippen	136
1.1.2	Boekhoudkundige verwerking	137
1.2	Vakantiegeld	139
1.2.1	Begrip	139
1.2.2	Boekhoudkundige verwerking	140
1.3	Bestuurders, zaakvoerders en werkende vennoten	144
1.4	Eigenaar-handelaar	145
1.5	Beslaglegging	146
1.6	Voorschotten	147
1.7	Personeelsadministratie met een erkend sociaal secretariaat	149
2	INVESTERINGEN IN MATERIËLE VASTE ACTIVA	154
2.1	Begrip	154
2.2	Verwerving	154
2.3	Afschrijvingen en waardeverminderingen	155
2.3.1	Afschrijvingen	155
2.3.2	Waardeverminderingen	159
2.4	Realisatie van vaste activa	160
2.4.1	Realisatie met verlies	160
2.4.2	Realisatie met winst	161
3	FINANCIERINGSSTROMEN	163
3.1	Eigen vermogen	163
3.1.1	Eigen vermogen door storting in contanten	163
3.1.2	Eigen vermogen door inbreng in natura	164
3.2	Schulden op meer dan één jaar	165
3.3	Schulden op ten hoogste één jaar	172
3.3.1	Voorschotten in R/C of kaskrediet	172
4	UITGEWERKT VOORBEELD: DE ONDERNEMING SPORTS	175
4.1	Personeelsverrichtingen	176
4.2	Investerings en financiering	180

HOOFDSTUK 4
AFSLUITVERRICHTINGEN (INVENTARIS) – RESULTAATBEPALING –
OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING

1	INLEIDING	200
2	SPECIFIEKE INVENTARISVERRICHTINGEN	202
2.1	Inventarisverrichtingen m.b.t. aankopen en verkopen	202
2.1.1	Ontvangen goederen of diensten waarvoor de onderneming nog geen factuur heeft ontvangen: ‘Te ontvangen facturen’	202
2.1.2	Nog te ontvangen creditnota’s	204
2.1.3	Verkochte goederen waarvoor nog geen factuur is opgemaakt: ‘Te innen opbrengsten’	205
2.1.4	Nog op te maken creditnota’s	207
2.2	Inventarisbewerkingen i.v.m. voorraden	208
2.2.1	Voorraadwijzigingen handelsgoederen (<i>idem</i> grondstoffen, hulpstoffen, onderaannemingen)	208
2.2.2	Voorraadwijzigingen gereed product (<i>idem</i> goederen in bewerking, bestellingen in uitvoering)	211
2.2.3	Waardeverminderingen	213
2.3	Inventarisverrichtingen i.v.m. liquide middelen	215
2.3.1	Kasverschillen	215
2.3.2	Negatief saldo bankrekening	215
2.4	Uitstel- en anticipatieposten: overlopende rekeningen	216
2.4.1	Over te dragen kosten (rekening 49000)	217
2.4.2	Over te dragen opbrengsten (rekening 49300)	219
2.4.3	Toe te rekenen kosten (rekening 49200)	221
2.4.4	Verkregen opbrengsten (rekening 49100)	222
2.4.5	Besluit overlopende rekeningen	224
2.5	Controle op de waardering van vorderingen en schulden	225
2.5.1	Omrekeningsverschillen bij vreemde valuta	225
	1) Negatieve koersevolutie	226
	2) Positieve koersevolutie	228
2.5.2	Twijfelachtige vorderingen en waardeverminderingen	230
2.5.2.1	<i>Dubieuze vorderingen</i>	230
2.5.2.2	<i>Afwikkeling</i>	233
	1) Bewerkingen op de volgende inventarisdatum	233
	2) Definitieve afwikkeling	235
2.5.3	Schulden	239
2.6	Inventarisverrichtingen m.b.t. vaste activa	240
2.6.1	Afschrijvingen	240
2.6.2	Waardeverminderingen	241
2.6.3	Voorzieningen voor herstellingen en onderhoud	242

3	RESULTAATBEPALING EN -BESTEMMING	246
3.1	De vennootschapsbelastingen.....	248
3.2	De resultaatbestemming.....	253
3.2.1	De rekeningengroep '14 Overgedragen winst (verlies)' heeft geen beginsaldo.....	254
3.2.1.1	<i>Er is een verlies van het boekjaar</i>	254
3.2.1.2	<i>Er is een winst van het boekjaar</i>	256
3.2.2	De rekeningengroep '14 Overgedragen winst (verlies)' heeft een beginsaldo.....	258
3.2.2.1	<i>Er is een 'overgedragen verlies' groter dan de 'winst van het boekjaar'</i>	259
3.2.2.2	<i>Er is een 'overgedragen verlies' en een 'verlies van het boekjaar'</i>	261
3.2.2.3	<i>Er is een 'overgedragen verlies' kleiner dan de 'winst van het boekjaar'</i>	264
3.2.2.4	<i>Er is een 'overgedragen winst' en 'een winst van het boekjaar'</i>	266
3.2.2.5	<i>Er is een 'overgedragen winst' groter dan het 'verlies van het boekjaar'</i>	268
3.2.2.6	<i>Er is een 'overgedragen winst' kleiner dan 'het verlies van het boekjaar'</i>	271
3.3	Resultaatverwerking van alle uitgewerkte voorbeelden	273
4	OPMAKEN VAN DE JAARREKENING	274
5	UITGEWERKT VOORBEELD: DE ONDERNEMING SPORTS	276

HOOFDSTUK 5

HET WETTELIJK SCHEMA VAN DE BALANS EN DE RESULTATENREKENING

1	INLEIDING	300
2	DE BALANS.....	300
2.1	Bespreking van de activa.....	302
2.1.1	Oprichtingskosten	302
2.1.2	Vaste activa	303
2.1.2.1	<i>Immateriële vaste activa</i>	303
2.1.2.2	<i>Materiële vaste activa</i>	303
2.1.2.3	<i>Financiële vaste activa</i>	303
2.1.3	Vlottende activa	304
2.1.3.1	<i>Vorderingen op meer dan één jaar</i>	304
2.1.3.2	<i>Voorraden en bestellingen in uitvoering</i>	304
2.1.3.3	<i>Vorderingen op ten hoogste één jaar</i>	304
2.1.3.4	<i>Geldbeleggingen</i>	304
2.1.3.5	<i>Liquide middelen</i>	304
2.1.3.6	<i>Overlopende rekeningen</i>	304
2.2	Bespreking van de passiva	305
2.2.1	Het eigen vermogen	305
2.2.1.1	<i>Inbreng</i>	305
2.2.1.2	<i>Herwaarderingsmeerwaarden</i>	306
2.2.1.3	<i>Reserves</i>	306
2.2.1.4	<i>Overgedragen winst (verlies) (+)/(-)</i>	306

2.2.1.5	<i>Kapitaalsubsidies</i>	306
2.2.1.6	<i>Voorschot aan de vennoten op de verdeling van het nettoactief (-)</i>	307
2.2.2	Het vreemd vermogen.....	307
2.2.2.1	<i>Voorzieningen en uitgestelde belastingen</i>	307
2.2.2.2	<i>Schulden op meer dan één jaar</i>	308
2.2.2.3	<i>Schulden op ten hoogste één jaar</i>	308
2.2.2.4	<i>Overlopende rekeningen</i>	308
2.2.3	Samenvatting.....	308
3	DE RESULTATENREKENING	309
3.1	Bedrijfsopbrengsten	310
3.1.1	Omzet.....	310
3.1.2	Wijzigingen in voorraad goederen in bewerking en bestellingen in uitvoering (toename +, afname -).....	310
3.1.3	Geproduceerde vaste activa.....	311
3.1.4	Andere bedrijfsopbrengsten.....	311
3.1.5.	Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten.....	311
3.2	Bedrijfskosten.....	311
3.2.1	Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	311
3.2.2	Diensten en diverse goederen	311
3.2.3	Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	311
3.2.4	Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, immateriële en materiële vaste activa	311
3.2.5	Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen.....	312
3.2.6	Voorzieningen voor risico's en kosten.....	312
3.2.7	Andere bedrijfskosten	312
3.2.8	Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten.....	312
3.2.9	Niet-recurrente bedrijfskosten.....	312
3.3	Bedrijfswinst of bedrijfsverlies.....	312
3.4	Financiële opbrengsten	313
3.4.1	Opbrengsten uit financiële vaste activa	313
3.4.2	Opbrengsten uit vlottende activa.....	313
3.4.3	Andere financiële opbrengsten	313
3.4.4	Niet-recurrente financiële opbrengsten	313
3.5	Financiële kosten	313
3.5.1	Kosten van schulden.....	313
3.5.2	Waardeverminderingen op vlottende activa	313
3.5.3	Andere financiële kosten	313
3.5.4	Niet-recurrente financiële kosten	313
3.6	Winst (verlies) van het boekjaar vóór belastingen	314
3.7	Belastingen op het resultaat.....	314
3.7.1	Onttrekking aan/overboeking naar de uitgestelde belastingen	314
3.7.2	Belastingen.....	314
3.8	Samenvatting.....	314

3.9	De resultaatverwerking	315
3.10	Verkorte schema's van de balans en de resultatenrekening.....	315
3.10.1	Balans volgens het verkorte schema.....	316
3.10.2	Resultatenrekening en resultaatbestemming volgens het verkorte schema.....	318
4	UITGEWERKT VOORBEELD: DE ONDERNEMING SPORTS	319
5	BIJLAGE: BTW-AANGIFTEFORMULIER	326
 OEFENINGEN		
	Oefeningen bij hoofdstuk 1.....	331
	Oefeningen bij hoofdstuk 2.....	335
	Oefeningen bij hoofdstuk 3.....	339
	Oefeningen bij hoofdstuk 4.....	345
 BIJLAGEN		
	Bijlage 1. Rekeningenstelsel.....	353
	Bijlage 2. Balans en resultatenrekening (volledig schema)	370
	Bijlage 3. Journaalblad	377